

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 39g/2016

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale
Dispoziției Guvernului nr.112-d din 3 decembrie 2002

CHIȘINĂU

29 aprilie 2016

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Victor POPA, *judcători*,
cu participarea dnei Ludmila Chihai, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 12 aprilie 2016,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 29 aprilie 2016 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a alineatului trei din Dispoziția Guvernului nr.112-d din 3 decembrie 2002, ridicată de avocatul Mihail Grivneac în dosarul civil nr.2rac-100/16, aflat pe rolul Curții Supreme de Justiție.

2. Sesizarea a fost depusă la Curtea Constituțională la 12 aprilie 2016 de către completul de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție (Tatiana Vieru, Valentina Clevadî, Oleg Sternioală), în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 28 august 2008 Asociația obștească a Vânătorilor din Republica Moldova „Vulturul” s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva întreprinderii de stat pentru silvicultură „Tighina” cu privire la revendicarea unor bunuri imobile, obligarea Oficiului cadastral teritorial Căușeni să înregistreze bunurile imobile, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

4. Prin hotărârea judecătoreiei Bender din 24 iunie 2014 cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Vânătorilor din Republica Moldova „Vulturul” a fost respinsă.

5. La 1 decembrie 2015 Curtea de Apel Chișinău a respins apelul depus de Asociația Vânătorilor din Republica Moldova „Vulturul” și a menținut hotărârea judecătoreiei Bender.

6. Avocatul Mihail Grivneac, acționând în interesele Asociației obștești a Vânătorilor din Republica Moldova „Vulturul”, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea hotărârilor instanțelor judecătorești și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie recunoscut dreptul de proprietate al recurentului asupra bunurilor imobile aflate în litigiu.

7. La 23 februarie 2016, avocatul Mihail Grivneac a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a alineatului trei din Dispoziția Guvernului nr. 112-d din 3 decembrie 2002, prin care s-a dispus înregistrarea de către Agenția de Stat Relații Funciare și Cadastru a unor bunuri în proprietatea Întreprinderii experimentale silvocienegetice de stat „Talmaza”.

8. Prin încheierea din 6 aprilie 2016 Curtea Supremă de Justiție a suspendat procesul, a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării către Curtea Constituțională pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

9. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.”

Articolul 102

Actele Guvernului

„(1) Guvernul adoptă hotărâri, ordonanțe și dispoziții.

(2) Hotărârile se adoptă pentru organizarea executării legilor.

(3) Ordonanțele se emit în condițiile articolului 1062.

(4) Hotărârile și ordonanțele adoptate de Guvern se semnează de Prim-ministru, se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii lor în executare și se

publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Nepublicarea atrage inexistența hotărârii sau ordonanței.

(5) Dispozițiile se emit de Prim-ministru pentru organizarea activității interne a Guvernului.”

10. Prevederile relevante ale Hotărârii Guvernului nr. 902 din 10 iulie 2002 cu privire la crearea Întreprinderii experimentale silvocienetice de stat „Talmaza” (M.O., 2002, nr.110-112, art. 1089) sunt următoarele:

„În scopul îmbunătățirii condițiilor de reproducere și protecție a speciilor cinegetice, Guvernul Republicii Moldova

HOTĂRĂȘTE:

1. Se creează Întreprinderea experimentală silvocienetică de stat „Talmaza”, subordonată Cancelariei de Stat a Republicii Moldova, cu un fond cinegetic pe un spațiu de 26849 ha.

La crearea întreprinderii nominalizate se va ține cont de prevederile Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr.112-XV din 27 aprilie 2001 cu privire la aprobarea Strategiei naționale și a Planului de acțiune în domeniul conservării diversității biologice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr.90-91, art.700) în partea ce se referă la fondarea unui parc național în lunca Nistrului Inferior.

2. Cancelaria de Stat a Republicii Moldova va aproba în termen de o lună statutul, structura și statele de personal ale Întreprinderii experimentale silvocienetice de stat „Talmaza”.

3. Întreprinderea experimentală silvocienetică de stat „Talmaza” va activa pe principiile autogestiei, fiind finanțată și din alte surse neinterzise de legislația în vigoare.

4. Se atribuie Societății vânătorilor și pescarilor din Moldova în folosință cinegetică trupurile de pădure Tufa cu suprafața de 74 ha și Stînca Talmazului cu suprafața de 157 ha ale Întreprinderii de stat pentru silvicultură „Tighina”.

11. Prevederile relevante ale Dispoziției Guvernului nr. 112-d din 3 decembrie 2002 sunt următoarele:

„În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.902 din 10 iulie 2002 „Cu privire la crearea Întreprinderii experimentale silvocienetice de stat „Talmaza” se retrage partea statului din capitalul social al Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură „Tighina” în sumă de 111453 lei.

Agenția de Stat pentru Silvicultură „Moldsilva” și Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură „Tighina”, în corespundere cu Regulamentul cu privire la modul de transmitere a întreprinderilor, organizațiilor, instituțiilor de stat, a subdiviziunilor lor, clădirilor, edificiilor, mijloacelor fixe și altor active, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 688 din 9 octombrie 1995, vor asigura în termen de o lună transmiterea, în modul stabilit, în capitalul social al Întreprinderii

experimentale silvocienetice de stat „Talmaza” bunurile materiale specificate în anexă (compartimentul I și II).

Agenția de Stat Relații Funciare și Cadastru va înregistra după Întreprinderea experimentală silvocienetică de stat „Talmaza” clădirile și construcțiile în sumă de 100521 lei, înregistrate la fostul BIT or. Căușeni (actualmente O.C.T. Căușeni), cu numărul de registru din arhivă 133 al dosarului de inventariere și evaluare a bunului imobil, județul Tighina, comuna Copanca, specificate în anexă (compartimentul III).”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

12. Autorul excepției, avocatul Mihail Grivneac, susține că prevederile alineatului trei din Dispoziția Guvernului nr.112-d din 3 decembrie 2002, prin care Guvernul a dispus înregistrarea unor bunuri în proprietatea Întreprinderii experimentale silvocienetice de stat „Talmaza”, au încălcat dreptul de proprietate al Asociației obștești a Vânătorilor din Republica Moldova „Vulturul”, garantat de articolul 46 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

14. În temeiul articolului 135 alin.(1) lit.a) din Constituție, Curtea exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a **hotărârilor și ordonanțelor Guvernului**, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

15. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de avocatul Mihail Grivneac în dosarul nr.2rac-100/16, aflat pe rolul Curții Supreme de Justiție, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

16. În același timp, Curtea reține că autorul excepției solicită controlul constituționalității alineatului trei din Dispoziția Guvernului nr.112-d din 3 decembrie 2016.

17. Curtea menționează că în Hotărârea nr.2 din 9 februarie 2016 a stabilit următoarele:

„73. [...], pornind de la natura excepției de neconstituționalitate, ea poate fi ridicată atât asupra **actelor** în vigoare, **cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție**, cât și asupra actelor care nu mai sunt în vigoare, dacă sub imperiul acestora s-au născut raporturi juridice care continuă să producă efecte, iar norma

este aplicabilă raporturilor juridice litigioase și este determinantă în soluționarea cauzei.”

18. Astfel, Curtea reține că dispozițiile Guvernului nu intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție, prin urmare, nu sunt susceptibile controlului constituționalității.

19. Analizând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că sesizarea are drept obiect conformitatea unor acțiuni ale Guvernului cadrului legal în acest domeniu, și nu constituționalitatea dispoziției Guvernului.

20. Prin urmare, prevederile Dispoziției Guvernului nu constituie domeniul jurisdicției constituționale, fiind susceptibile de controlul legalității, care ține de competența instanțelor de drept comun.

21. În temeiul celor expuse *supra*, Curtea reține că excepția este lipsită de obiect, motiv pentru care urmează a fi respinsă.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și pct. 28 lit. a) și lit. e) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a alineatului trei din Dispoziția Guvernului nr.112-d din 3 decembrie 2002, ridicată de avocatul Mihail Grivneac în dosarul nr.2rac-100/16, aflat pe rolul Curții Supreme de Justiție.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Alexandru TĂNASE

Chișinău, 29 aprilie 2016
DCC nr.22
Dosarul nr. 39g/2016